

Meesterschapsteam Geschiedenis

Verslag werkzaamheden 2020-2021

Het Meesterschapsteam Geschiedenis richt zich op het ontwikkelen en verspreiden van geschieddidactische kennis en wordt gecoördineerd door prof. dr. Carla van Boxtel van de Universiteit van Amsterdam (hoogleraar Vakdidactiek, in het bijzonder geschiedenisonderwijs) in samenwerking met dr. Chiel van den Akker van de Vrije Universiteit en dr. Susan Hogervorst van de Open Universiteit. In 2020-2021 heeft het Meesterschapsteam Geschiedenis de volgende activiteiten ondernomen en producten gerealiseerd.

ONTWIKKELEN VAN VAKDIDACTISCHE KENNIS

Dudoc Alfa promovendi: In 2020-2021 werkten vier Dudoc Alfa promovendi aan een geschieddidactisch onderzoek: Uddhava Rozendal, Marc Kropman, Johan van Driel en Maartje van der Eem (promotor Carla van Boxtel). Daarnaast zijn er twee promovendi met een NWO promotiebeurs voor leraren die aansluiten bij de scholings- en intervisieactiviteiten binnen Dudoc Alfa (Hanneke Bartelds en Yolande Potjer). Dudoc Alfa promovendus Marc Kropman heeft in 2021 zijn promotie afgerond met het proefschrift "Shifting lenses. Multiperspectivity and narratives of the Dutch past in secondary history education" (verdediging 12-10-2021). Twee geschiedenisleraren zijn door leden van het meesterschapsteam begeleid bij het schrijven van een Dudoc Alfa aanvraag en hebben een beurs gekregen. Chiel van den Akker is dagelijks begeleider van Alida Jones (leren van geschiedenis in videogames) en Carla van Boxtel promotor van Bregje Prent (onderwijsleergesprekken voeren over gevoelige geschiedenis). Deze promovendi zijn in september 2021 gestart. Er is vanuit het Meesterschapsteam een bijdrage geleverd aan de intervisiebijeenkomsten voor de Dudoc Alfa promovendi.

Twee buitenpromovendi van Carla van Boxtel zijn in maart 2021 gepromoveerd (Kristin Sendur, Promoting written historical reasoning among undergraduate L2 students; Susanna Margrét Gestsdottir, Observing history teaching: historical thinking and reasoning in the upper secondary classroom).

Onderzoek: In hun onderzoek richtten de leden van het meesterschapsteam zich onder andere op het leren en onderwijzen van historisch redeneren, historisch besef en het gebruik van ooggetuigenverslagen in educatieve contexten.

Chiel van den Akker en Carla van Boxtel hebben een onderzoeksvoorstel geschreven over burgerschapsvorming en geschiedenisonderwijs, mede in het licht van de uitkomsten van Curriculum.nu. Er wordt nog gezocht naar mogelijke financiering.

Carla van Boxtel verwierf als hoofdaanvrager subsidie van NRO voor het Peilingsonderzoek Mens en Maatschappij einde basisonderwijs (2020-2022) en als medeaanvrager voor Erasmus +, History Lab for European Civic Engagement: Open E-toolkit to train history teachers on digital teaching and learning (2021-2023).

UITWISSELEN EN VERSPREIDEN VAN VAKDIDACTISCHE KENNIS

Het onderzoek van de leden van het meesterschapsteam resulteerde in diverse presentaties en publicaties (zie het overzicht hieronder).

Chiel van den Akker deed de redactie van *The Routledge Companion to Historical Theory*. De Companion verschijnt in November 2021. Het biedt een overzicht van (1) manier en scholen van historisch denken, (2) de epistemologie en metafysica van geschiedenis, (3) en uitdagingen en kwesties die nu spelen. Er is ook een bijdrage over hoe didactiek en geschiedtheorie zijn vervlochten.

Carla van Boxtel organiseerde met Jannet van Drie het symposium 'Pedagogical approaches that make historical thinking and reasoning skills explicit: insights from four intervention studies' op de online conferentie van HEIRNET (History Educators International Research Network, 1-9-2021). Dudoc Alfa promovendi van der Eem en van Driel gaven een presentatie op dit symposium.

Netwerkbijeenkomsten Nederlands-Vlaamse Onderzoeksgroep Geschiedenisonderwijs. Op deze bijeenkomsten worden conceptartikelen, onderzoeksinstrumenten en onderzoeksaanvragen besproken en zijn ook geregeld onderzoekers uit het buitenland te gast die een presentatie geven. Het netwerk kent ruim 30 leden. Afgelopen jaar zijn er bijeenkomsten geweest waarin onder andere aandacht is besteed aan (historisch) inleven, lesgeven over gevoelige geschiedenis en aan specifieke vragen van onderzoekers in het netwerk.

Bijdrage aan curriculumvernieuwing: (vervolg Curriculum.nu). Carla van Boxtel is sinds voorjaar 2020 voorzitter van de werkgroep die in opdracht van SLO een voorstel doet voor de uitwerking van een chronologisch referentiekader dat het huidige kader van tien tijdvakken en kenmerkende aspecten kan vervangen en onderdeel kan worden van nieuwe kerndoelen voor het geschiedeniscurriculum op de basisschool en in de onderbouw van het voortgezet onderwijs. De werkgroep heeft voorjaar 2021 een eerste conceptversie opgeleverd die op dit moment wordt bijgesteld op basis van feedback die is opgehaald in diverse bijeenkomsten met leraren, lerarenopleiders, vakverenigingen en medewerkers van erfgoedinstellingen. Van Boxtel heeft als lid van het expertpanel van de Wetenschappelijke Curriculumcommissie ook feedback gegeven op concept tussenrapportages van deze commissie.

Masterclass en symposium: We wilden het jaarlijkse symposium in juni en de geplande masterclass over de didactiek van geschiedenis onderwijzen voor beginnende docenten aan opleidingen geschiedenis online organiseren maar hebben daar toch vanaf gezien vanwege de beperkte beschikbaarheid van de beoogde doelgroep vanwege Covid-19 maatregelen en veel andere online activiteiten. Hopelijk kunnen deze activiteiten in 2022 doorgang vinden.

PLANNEN VOOR 2021-2022

- Meesterschapsteam Geschiedenis Symposium (juni 2022) met medewerking van Dudoc Alfa promovendi die bijna klaar zijn
- masterclass geschiedenisdidactiek voor beginnend docenten aan opleidingen geschiedenis (in samenwerking met Jong KNHG)
- opzetten professionele leergemeenschap/docentontwikkelteam voor geschiedenisdocenten over burgerschap
- publicatie over oral history voor het geschiedenisonderwijs

PUBLICATIES EN PRESENTATIES

Publicaties

De Koning, L., & van Boxtel, C. (2020). En toen... was er een nieuwe canon. *Tijdschrift Zone*, 19, 4, 6-9.

De Leur, T., van Boxtel, C., & Huijgen, T. (2021). "No, no, the Cold War was not that dramatic": A case study on the use of a drama task to promote Dutch secondary school students' historical imagination. *History Education Research Journal*, 18 (1), 28-45.

Gestsdóttir, S.M., van Drie, J., & van Boxtel, C. (2021). Teaching historical thinking and reasoning: Teacher beliefs. *History Education Research Journal*, 18 (1), 46-63.

- Hogervorst, H. (2021). 'Corona Heritage and the Omnipresence of the Present', *Public history weekly* 9 (6). DOI: [dx.doi.org/10.1515/phw-2021-18601](https://doi.org/10.1515/phw-2021-18601)
- Hogervorst, S. (2021). Corona-erfgoed en de gemuseificeerde blik op het heden. In M. Winkler, M. Malsch en J. Sap (Eds.). *Nooit meer dansen? De veilige stad in tijden van de pandemie* (pp 305-320). Den Haag: Boom Criminologie).
- Hogervorst, S. (2021). 'Schriftelijke geschiedenis? Een vrijmoedig pleidooi voor het structureel werken met mondelinge bronnen', *Tijdschrift voor Geschiedenis* 134, 2, 185-186 DOI <https://doi.org/10.5117/TVG2021.2.001.HOGE>.
- Hogervorst, S. (2021). 'De meerwaarde van videogetuigenissen in de klas', *Onderzoek uitgelicht* 10 (1) (januari 2021) 17-18.
- Houwen, A., van Boxtel, C., & Holthuis, P. (2020). Dutch students' understanding of the interpretative nature of textbooks when comparing two texts about a significant event in the development of democracy. *History Education Research Journal*, 17 (2), 214–28.
- Sendur, K. A., van Boxtel, C., & van Drie, J. (2021). Undergraduate L2 students' performance when evaluating historical sources for reliability. *English for specific purposes*, 61, 17-31.
- Sendur, K.A., van Boxtel, C., & van Drie, J. (2020). Historical reasoning in an undergraduate CLIL course: students' progression and the role of English proficiency. *International Journal of Bilingualism and Bilingual Education*, 1-17. <https://doi.org/10.1080/13670050.2020.1844136>
- Smets, W., Bollen, S., Vercauteren, L., & van Boxtel, C. (2021). Historisch leren denken: een lesson study-cyclus over doelgerichtheid bij student-leraren geschiedenis. *Velon. Tijdschrift voor lerarenopleiders*, 42, 2, 78-90.
- van Boxtel, C., Béneker, T., de Leur, T., & Smits, A. (2020). Aardrijkskunde en geschiedenis op de basisschool. Inspirerende didactische aanpakken uit internationaal onderzoek. *Dimensies. Tijdschrift voor didactiek van de mens- en maatschappijvakken*, 2, 37-58.
- van Boxtel, C., Voet, M., & Stoel, G. (2021). Inquiry learning in history. In C. Chinn, R.G. Duncan (Eds.). *International Handbook of Inquiry and Learning*. Routledge.

Presentaties

- van den Akker (23-2-2021), online Keele Royal Institute of Philosophy Lecture bij Keele University (UK) over "Freedom and Responsibility." Deze kernbegrippen van agency zijn nauw verbonden met burgerschapsonderwijs. Ook moeten ze gehistoriseerd worden.
- van Boxtel, C. (20-5-2021). Historical thinking and reasoning. What we know – what we need to know. Key-note op VI International Conference of History education, Murcia, Spain (online).
- van Boxtel, C. (9-7-2021). 'Helicopteren over het curriculumlandschap. Curriculumonderzoek in de mens- en maatschappijvakken'. Onderwijs Research Dagen (online).
- van Boxtel, C. (7-4-2021), History and Citizenship Education Keynote 'Historical knowledge as a resource for understanding past, present and future'. History Educators International Research Network (HEIRNET) (online).

Redactie wetenschappelijke tijdschriften

- Carla van Boxtel is lid van de editorial board van *Journal of the Learning Sciences*, *History Education Research Journal* en *Theory and Research in Social Education*.